

Parlementaire geschiedenis	Administratief beslag op motorrijtuigen en aanhangwagens (art. 440 en 442 Rv)
Per 1 april 2020	

Wettekst:¹

D

Artikel 440 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «wordt gelegd bij een exploit» vervangen door «geschiedt bij een proces-verbaal».
2. Er wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:
  3. Het proces-verbaal van inbeslagneming van een motorrijtuig als bedoeld in artikel 1, sub c, Wegenverkeerswet 1994 of een aanhangwagen als bedoeld in artikel 1, sub d, Wegenverkeerswet 1994 zal onverwijld in het kentekenregister, bedoeld in artikel 42 Wegenverkeerswet 1994, worden ingeschreven. De deurwaarder zorgt ervoor dat deze inschrijving wordt beëindigd zodra het beslag is opgeheven of vervallen.

E

(...)

F

Na artikel 441 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 442

1. In afwijking van artikel 440, kan beslag op een in het kentekenregister geregistreerd motorrijtuig of aanhangwagen geschieden bij een proces-verbaal van een deurwaarder dat, behalve de gewone formaliteiten, op straffe van nietigheid inhoudt:
  - a. de vermelding van de voornaam, naam en woonplaats van de executant en de naam en woonplaats van de geëxecuteerde;
  - b. de vermelding van de titel uit hoofde waarvan het beslag wordt gelegd;
  - c. een omschrijving van het in beslag te nemen motorrijtuig of de in beslag te nemen aanhangwagen, alsmede het kenteken van het motorrijtuig of de aanhangwagen;
  - d. indien het beslag niet wordt gelegd door een deurwaarder ten kantore van wie woonplaats is gekozen overeenkomstig artikel 439, derde lid, een keuze van woonplaats ten kantore van de deurwaarder die het beslag legt, en

---

¹ [Stb. 2020, 177](#).

- e. indien nodig, instructies inzake het afgeven van het motorrijtuig of de aanhangwagen aan de deurwaarder ten behoeve van de executie.
2. Het proces-verbaal van inbeslagneming zal onverwijld in het kentekenregister worden ingeschreven. De deurwaarder zorgt ervoor dat deze inschrijving wordt beëindigd zodra het beslag is opgeheven of vervallen.
3. Een afschrift van het proces-verbaal zal niet later dan drie dagen na de inschrijving aan de geëxecuteerde worden betekend.
4. In dit artikel wordt onder motorrijtuig verstaan een motorrijtuig als bedoeld in artikel 1, sub c, Wegenverkeerswet 1994, onder aanhangwagen een aanhangwagen als bedoeld in artikel 1, sub d, Wegenverkeerswet 1994, onder het kentekenregister het kentekenregister bedoeld in artikel 1, sub i, Wegenverkeerswet 1994 en onder kenteken een kenteken als bedoeld in artikel 1, sub g Wegenverkeerswet 1994.

Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding:²

De Wet van 3 juni 2020 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht ([Stb. 2020, 177](#)) treedt in werking met ingang van 1 oktober 2020, met uitzondering van:

- a. (...)
- b. artikel I, onderdelen D, onder 2, F, Za en CC, die in werking treden met ingang van 1 april 2021.

Nota van Toelichting

(...)

Per 1 april 2021 treden in werking:

- Artikel I, onderdelen D, onder 2, F en CC. Deze bepalingen zien op de invoering van een administratief beslag op motorrijtuigen. Dit administratief beslag dient onverwijld in het kentekenregister te worden ingeschreven (zodat de tenaamstelling wordt geblokkeerd), waardoor het motorrijtuig niet op naam van een derde kan worden gesteld. Dit vergt aanpassingen van de ICT systemen van de RDW en van de partijen die hier op aansluiten. De RDW heeft in de uitvoeringstoets bij deze maatregel aangegeven hier acht maanden voor nodig te hebben. De inwerkingtredingsdatum is daarom op 1 april 2021 gesteld.

---

² [Stb. 2020, 277](#).

Memorie van toelichting³

5.1 Bestaansminimum / primaire levensbehoeften/ leefgeld

(...)

Naar aanleiding van de reacties op de internetconsultatie is opgenomen dat het beslagverbod enkel ziet op roerende zaken die zich in de woonruimte van de schuldenaar bevinden. Hiermee is duidelijk gemaakt dat een auto niet onder het beslagverbod sub e valt. Een auto kan wel onder een andere bepaling van het beslagverbod roerende zaken vallen, bijvoorbeeld als de schuldenaar om gezondheidsredenen volledig afhankelijk is van een aan zijn handicap aangepaste auto voor verplaatsingen buitenshuis. In dat geval is de auto noodzakelijk voor de algemene dagelijkse levensbehoeften (artikel 447, eerste lid, onder d Rv).

(...)

6.3.1. Administratief beslag op motorrijtuigen en aanhangwagens

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om administratief beslag te leggen op motorrijtuigen en aanhangwagens, waardoor deze procedure (kosten)efficiënter wordt. Onder motorrijtuigen worden op grond van de Wegenverkeerswet 1994 verstaan: alle voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het voertuig zelf aanwezig dan wel door elektrische tractie met stroomtoevoer van elders, met uitzondering van fietsen met trapondersteuning. Hieronder vallen dus onder meer auto's, motoren en brommers. Administratief beslag wil zeggen dat de deurwaarder het motorrijtuig of de aanhangwagen niet daadwerkelijk dient te zien om een beslag te kunnen leggen, maar zich voor het leggen van het beslag kan baseren op het kentekenregister. Deze regeling draagt bij aan een zo effectief en efficiënt mogelijke regeling voor beslaglegging. Thans moet het motorrijtuig of de aanhangwagen worden gezien om het beslag te kunnen leggen. Dit leidt ertoe dat deurwaarders fysiek op pad moeten om het voertuig op te sporen, hetgeen tegenwoordig ook met behulp van een drone zou kunnen (als de deurwaarder het voertuig daarmee maar kan waarnemen). Zo zullen zij rondrijden in de buurt van de woning van de schuldenaar of op andere plaatsen op zoek gaan naar voertuigen die beslagen kunnen worden. Het zoeken kost tijd en geld, terwijl de kenmerken van de auto en de naam van de kentekenhouder eenvoudig zijn vast te stellen door inzage in het kentekenregister van de RDW.

6.3.2. Consultatie

De KBvG, Sociaal Werk Nederland en de NOVA steunen de invoering van het administratief beslag. De KBvG merkt op dat inschrijving van het beslag in het kentekenregister ook mogelijk moet zijn als het beslag op de huidige wijze, dus met toepassing van artikel 440 Rv, wordt gelegd. Dit is overgenomen in het wetsvoorstel.

(...)

10.1. Uitvoeringstoets RDW

De RDW heeft een uitvoeringstoets bij het wetsvoorstel uitgevoerd. Hierin is gekeken naar de consequenties van de inschrijving van het beslag in het kentekenregister (met het doel de kopers van motorrijtuigen meer te kunnen beschermen). Door het beslag wordt de tenaamstelling geblokkeerd, waardoor het motorrijtuig niet meer te naam gesteld kan worden op naam van een derde, zoals een koper. Nadat het motorrijtuig is verkocht op de executieveiling, beëindigt de (gerechts)deurwaarder

---

³ [Kamerstukken II 2018-2019, 35225, nr. 3.](#)

de inschrijving van het beslag en ontvangt van de RDW een tijdelijk documentnummer en een tenaamstellingcode. Hiermee kan de koper het voertuig op zijn naam zetten. Daarnaast kan het beslag om een andere reden eindigen, bijvoorbeeld als het wordt opgeheven door de rechter of van rechtswege vervalt. Ook dan dient de deurwaarder de inschrijving te beëindigen.

De RDW vindt het essentieel dat het voor derden zichtbaar is in Online Voertuig Informatie (hierna: OVI) dat een motorrijtuig niet overgeschreven («op naam gesteld») kan worden. Een eventuele koper kan zo vóór hij het motorrijtuig koopt op de site van de RDW controleren of het voertuig wel op zijn naam gesteld kan worden. Zolang er sprake is van een tenaamstellingsblokkade, doet hij er verstandig aan van de koop af te zien. De RDW geeft in de uitvoeringstoets aan dat het mogelijk is het beslag in te schrijven en OVI met informatie over de tenaamstellingsblokkade uit te breiden. De eenmalige kosten hiervoor zijn door de RDW begroot op € 477.000,-. Deze kosten zullen worden ingepast in de begroting van het Ministerie van Financiën (begroting 9b). De jaarlijkse kosten zijn begroot op € 90.000,-, welke kosten uit de RDW-tarieven zullen worden gedekt. Ook volgt uit de toets dat de (gerechts)deurwaarder zorg dient te dragen voor de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade. Om dit te bewerkstelligen, is er een zin toegevoegd aan de artikelen 440 en 442 (nieuw) Rv.

(...)

10.3. Administratieve lasten en regeldruk

(...)

Ten derde voert het wetsvoorstel de mogelijkheid in om een administratief beslag te leggen op motorrijtuigen (waaronder aanhangwagens). Dit voorkomt dat de deurwaarder, zoals hij nu doet, fysiek op zoek moet naar het motorrijtuig om beslag te kunnen leggen. Dit scheelt tijd en geld voor de deurwaarder, hetgeen ook leidt tot minder lasten voor de schuldeiser. De lastenvermindering is afhankelijk van waar de deurwaarder het motorrijtuig aantreft en daarom niet te kwantificeren.

(...)

Artikelsgewijze toelichting

(...)

Onderdeel D en F (artikel 440 en 442 (nieuw))

Deze onderdelen voegen een nieuw artikel en een nieuw lid toe aan een artikel in de afdeling inzake executoriaal beslag op roerende zaken die geen registergoederen zijn. Het nieuwe artikel 442 geeft een specifieke regeling voor beslaglegging op motorrijtuigen en aanhangwagens die in het kentekenregister zijn ingeschreven. Deze beslagmogelijkheid zal naast de beslagmogelijkheid van artikel 440 Rv bestaan. De voorgestelde regeling sluit grotendeels aan bij de regeling die geldt voor executoriaal beslag op onroerende zaken waar ook sprake is van inschrijving in een openbaar register. Artikel 442 lid 1 bepaalt dat beslag op een in het kentekenregister opgenomen motorrijtuig of een aanhangwagen ook kan worden gelegd bij een proces-verbaal. Het motorrijtuig of de aanhangwagen hoeft dan niet meer te zijn gezien door de deurwaarder om het in beslag te kunnen nemen. Hij kan een zogenaamd administratief beslag leggen door het opmaken van het proces-verbaal. De deurwaarder moet wel eerst het kentekenregister inzien, waar de Dienst Wegverkeer bewaarder van is. Alleen Nederlandse kentekens zijn in het kentekenregister ingeschreven. Het blijft via artikel 440 Rv ook mogelijk (zowel voor motorrijtuigen en aanhangwagens met Nederlands of buitenlands kenteken) om buitenlandse voertuigen in beslag te nemen. De deurwaarder kan door middel van het kentekenregister beslag leggen op alle voertuigen die in het register staan

ingeschreven, ook al bevinden zij zich in het buitenland op het moment van beslaglegging. De ambtshandeling (het leggen van het beslag) zelf vindt namelijk in Nederland plaats. Het kentekenregister is een registratie van gekentekende voertuigen en geen eigendomsregister. Als niet de kentekenhouder maar een derde kan aantonen dat hij eigenaar is van het motorrijtuig of de aanhangwagen is het beslag niet geldig gelegd en dient het te worden opgeheven. Dit kan zich thans ook voordoen bij beslag via artikel 440 Rv.

Lid 1 bepaalt aan welke vereisten het proces-verbaal moet voldoen. Zo moet het bevatten: de gegevens van de executant en de geëxecuteerde (zie sub a), de titel uit hoofde waarvan beslag wordt gelegd (zie sub b), een omschrijving van het motorrijtuig of de aanhangwagen (zoals het merk van het motorrijtuig), inclusief het kenteken (zie sub c), een woonplaatskeuze (zie sub d) en, eventueel, instructies inzake het afgeven van het motorrijtuig of de aanhangwagen aan de deurwaarder (zie sub e). Dit laatste vereiste is nodig om ervoor te zorgen dat het motorrijtuig of de aanhangwagen ook daadwerkelijk aanwezig zal zijn bij de verkoop. Uiteraard kan de deurwaarder er ook voor kiezen om het motorrijtuig of de aanhangwagen direct in gerechtelijk bewaring te geven na het leggen van het beslag. Dit kan spelen als hij via artikel 442 beslag legt op het voertuig, terwijl hij zich bij de auto bevindt. De deurwaarder kan er ook voor kiezen om het motorrijtuig of de aanhangwagen bij de schuldenaar te laten en hem bijvoorbeeld op te dragen het motorrijtuig of de aanhangwagen een dag voor de executieverkoop neer te zetten voor zijn woning of bij het kantoor van de deurwaarder. Niet voldoen aan de verplichting uit het proces-verbaal is strafbaar op grond van artikel 198 Wetboek van Strafrecht, omdat er dan sprake is van onttrekking van een goed aan het beslag. De straf die hierop staat is een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of een geldboete van de vierde categorie (ten hoogste € 20.750,-).

Lid 2 en de wijziging van artikel 440 bepalen dat het proces-verbaal of het exploit na de beslaglegging onverwijld in het kentekenregister wordt ingeschreven. Ook moet het proces-verbaal op grond van artikel 442, lid 3, binnen 3 dagen na de inschrijving worden betekend aan de schuldenaar. De inschrijving in het kentekenregister zorgt ervoor dat het kenteken niet kan worden overgeschreven op naam van een derde (zoals een koper). De inschrijving van het beslag leidt namelijk tot een tenaamstellingsblokkade. Op de site van de RDW («OVI») is voor een ieder zichtbaar dat het voertuig niet overgeschreven kan worden. Het is daarom verstandig om voordat het motorrijtuig wordt gekocht, te controleren of tenaamstelling mogelijk is. Zo niet, dan kan worden nagevraagd waarom niet en zal duidelijk worden dat er beslag op het motorrijtuig is gelegd. Overigens wordt een koper die te goeder trouw is door artikel 453a, lid 2, Rv beschermd. Dit lid bepaalt dat rechten die door een derde anders dan om niet zijn verkregen, worden geëerbiedigd, mits de zaak in zijn handen is gekomen en hij toen te goeder trouw was. Als de koper uit het register had kunnen afleiden dat er een beslag was gelegd, is het de vraag of iemand te goeder trouw is. De blokkerende werking zal worden geregeld door een wijziging van het Kentekenreglement. De beëindiging van de inschrijving van het beslag (en daarmee de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade) dient door de deurwaarder te gebeuren nadat het beslag is beëindigd. De beëindiging van het beslag kan plaatsvinden van rechtswege (verval van het beslag), na de executieveiling of eerder als het beslag wordt opgeheven, bijvoorbeeld omdat de vordering is voldaan. De beëindiging van de inschrijving van het beslag in het kentekenregister volgt uit de afwikkeling van het beslag. Om duidelijk te maken dat de deurwaarder hiervoor verantwoordelijk is, is expliciet geregeld dat de deurwaarder ook zorgt voor de beëindiging van de inschrijving van het beslag. Bij de verkoop van het motorrijtuig op een executieveiling beëindigt de deurwaarder de inschrijving van het beslag. Daarnaast ontvangt de deurwaarder bij de beëindiging van de tenaamstellingsblokkade een tijdelijke documentnummer en een tenaamstellingcode van de RDW. Hierdoor worden het kentekenbewijs en de tenaamstellingcode automatisch ongeldig. Het tijdelijk documentnummer en de nieuwe tenaamstellingcode worden vervolgens door de deurwaarder overhandigd aan de koper. Deze kan het motorrijtuig daarmee dan op zijn naam zetten. Lid 4 bepaalt wat er onder een motorrijtuig, een aanhangwagen, het kentekenregister en een kenteken dient te

worden verstaan in artikel 442. Er wordt hierbij aangesloten bij de definities in de Wegenverkeerswet 1994.

(...)

Amendement Nr. 10⁴

GEWIJZIGD AMENDEMENT VAN HET LID VAN NISPEN TER VERVANGING VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 8

Ontvangen 8 mei 2020

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Artikel I, onderdeel D, wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «2.» geplaatst en «Aan artikel 440» wordt vervangen door «Er».
2. Na de onderdeelaanduiding worden een aanhef en een onderdeel ingevoegd, luidende:

Artikel 440 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt «wordt gelegd bij een exploit» vervangen door «geschiedt bij een proces-verbaal».
3. In het met onderdeel 2 (nieuw) voorgestelde derde lid wordt «exploot» vervangen door «proces-verbaal».

Toelichting

De term «exploot» in artikel 440 Rv leidt al vele jaren in de vakliteratuur tot discussies over het beslagmoment: wanneer is het beslag civiel- en strafrechtelijk een feit. Om deze discussies te beslechten, stelt de indiener voor de term «exploot» in het huidige eerste lid en het met artikel I, onderdeel D, van dit wetsvoorstel nieuw voorgestelde derde lid van artikel 440 Rv te wijzigen in «proces-verbaal».

De voorgestelde tekst van artikel I, onderdeel D laat een onduidelijkheid in stand die sinds 1992 bestaat door gebruik van het woord «exploot» in artikel 440, eerste lid, Rv en het begrip «proces-verbaal» in de artikelen 440, tweede lid, jo 443 Rv. Er werden en worden twee termen met een verschillende strekking gebruikt voor beslag binnen een wetsartikel.

Het gebruik van het woord «exploot» in artikel 440, eerste lid, Rv leidt tot onduidelijkheid, omdat een beslag op roerende zaken is gelegd zodra de deurwaarder de in beslag te nemen zaken heeft waargenomen. Dat is het beslagmoment. Daarna begint de deurwaarder met de duiding, lees «beschrijving» zoals artikel 443 dat noemt, en maakt daarvan een akte op. Dat kan ter plaatse maar het gebeurt meestal achteraf.

Het woord «exploot» in artikel 440, eerste lid, Rv lijkt te impliceren dat het beslag pas is gelegd na de (schriftelijke) vastlegging in een «exploot». Een «exploot» bestaat juridisch pas als het er als schriftelijk document is én voldaan is aan de vereisten van artikel 45 Rv en verder. Aldus zou de akte (het «exploot») een constitutief element vormen voor de beslaglegging en zou dan pas sprake zijn van blokkerende werking. Dat heeft tot gevolg dat tussen het moment waarop de deurwaarder de zaken duidt en dit (schriftelijk) is vastgelegd, de geëxecuteerde nog vrijelijk over de zaken zou kunnen beschikken en niet strafbaar zou zijn omdat de geëxecuteerde zich niet schuldig zou maken aan onttrekking aan beslag ex artikel 198 Sr.

Tot nu toe leverde het gebruik van de term «exploot» weinig problemen op omdat in de beslagpraktijk de artikelen 440 en 443 Rv in elkaar overlopen, maar het ontwerp maakt het verschil met een «proces-verbaal» des te meer duidelijk omdat in het voorgestelde artikel 442 Rv het woord «proces-verbaal» wel wordt gebruikt en terecht. Het hanteren van de term «exploot» als bedoeld in artikel 45 Rv is voor beslagen op roerende zaken niet wenselijk, laat staan werkbaar.

---

⁴ [Kamerstukken II 2019-2020, 35225, nr. 10.](#)

De voorgestelde handelingen, genoemd in artikel 440 en het met artikel I, onderdeel F nieuw voorgestelde artikel 442 Rv kunnen naast elkaar bestaan, omdat artikel 440 Rv ziet op een fysiek ter plaatse van het object gelegd beslag met waarneming van het voertuig, terwijl artikel 442 Rv betrekking heeft op een administratieve handeling op afstand.

Van Nispen